

VNG

Slappe bodem en de gemeentefinanciën

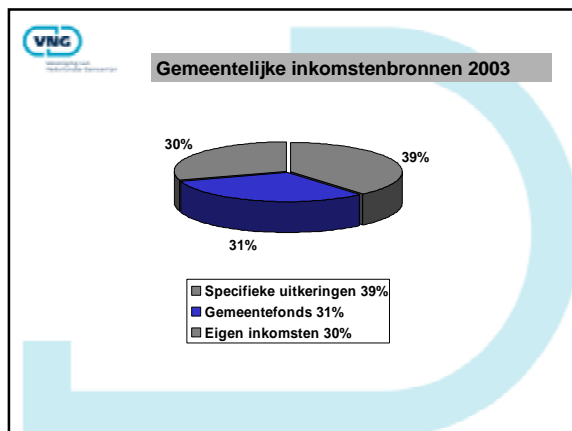

Boskoop, 11 december
Drs. G.A. Oskam

VNG

Programma

- Algemene opmerkingen gemeentefonds
- Slechte bodem in gemeentefonds
- Slechte bodem in gemeentebegroting

VNG

Omvang gemeentefonds 2003

- Totaalbedrag € 13,4 miljard
- Groei gemeentefonds gekoppeld aan de netto gecorrigeerde rijksuitgaven ('accres')
- Hoofdregel: taak erbij is geld erbij
 - Artikel 2 Financiële-verhoudingswet
 - Artikel 108 Gemeentewet

VNG

Verdeling gemeentefonds

- Verdeling volgens Financiële-verhoudingswet (1997, bijstelling 2001)
- Kostengeoriënteerd i.p.v. groottegeoriënteerd
- OZB negatieve maatstaf
- Ongeoormerkt geld
- Fonds opgesplitst in 15 clusters
- Ongeveer 50 verdeelmaatstaven

VNG

Verdeelmaatstaven gemeentefonds

- OZB (negatieve maatstaf)
- Inwoners
- Woonruimten
- Huishoudens laag inkomen
- Bijstandsonvangers
- Uitkeringsontvangers
- Minderheden
- Jongeren
- Ouderen
- Lokaal klantenpotentieel
- Regionaal klantenpotentieel
- Leerlingen SO en VO
- Oppervlakte land
- Oppervlakte binnenwater
- Oppervlakte buitenwater
- Oppervlakte bebouwing
- Oeverlengte
- Omgevingsadressendichtheid
- Bodemgesteldheid
- Historische kern
- Lengte historisch water
- Waddeneilanden
- Herindeling
- en nog veel meer

Bodemgesteldheid in gemeentefonds (1)

- Introductie verfijning in 1968 (164 gemeenten), onderde werking van FVW 1960
- Aanvankelijk minimaal 80% slechte grond, later minimaal 50% slecht
- Aanvankelijk verfijningsgemeenten zonder nader onderzoek geselecteerd, later nemen eisen ten aanzien van bewijs toe
- Maximum aantal verfijningsgemeenten in 1977 (196)
- Van stond af aan discussie over de criteria, bijv. hogere kosten in bebouwde kom

Bodemgesteldheid in gemeentefonds (2)

- Voortdurend discussie over toelatingseisen, bijv.
 - Culemborg (uiterwaarden)
 - Noordoostpolder (inklinking nieuw land)
 - Goes, Delfzijl (herindeling)
 - Lisse (bebouwde kom)
 - Vlissingen (herindeling in zee)
- Verband met art. 12 niet altijd sterk
 - Bijv. 16 van de 196 verf.gemeenten art. 12 (1977)

Bodemgesteldheid in gemeentefonds (3)

Verfijning blijft in FVW 1984 in stand. Inmiddels worden de criteria beter omschreven:

1. In de ondergrond komt een aaneengesloten veen-, veen-/kleilaag dan wel knikkleilaag voor van vijf meter dikte of meer, waarvan de bovenkant binnen drie meter onder het maaiveld ligt en/of
2. Binnen tien meter diepte in de ondergrond komt een kleilaag voor, behorende tot de afzetting van Calais, die dikker is dan vijf meter en voor meer dan 15% bestaat uit deeltjes kleiner dan 16 micrometer.

Bodemgesteldheid in gemeentefonds (4)

Veel kritiek op maatstaf leidt tot nader onderzoek in negentiger jaren

- Geen onderscheid in categorieën slechte grond
- Geen verschil bebouwde kom en buitengebied
- Hoeveelheid slechte grond momentopname
- Definitie slechte grond geregeld aangepast, maar niet duidelijker geworden

Bodemgesteldheid in gemeentefonds (5)

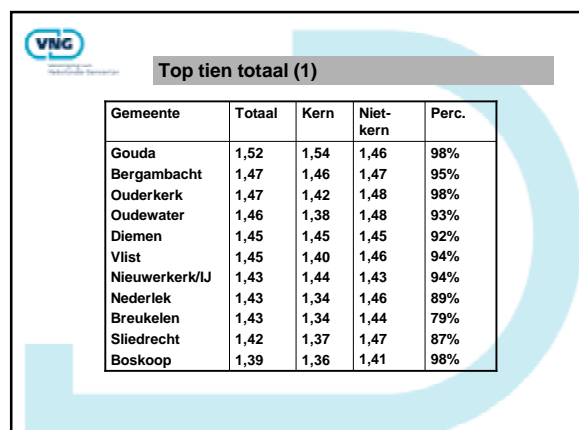
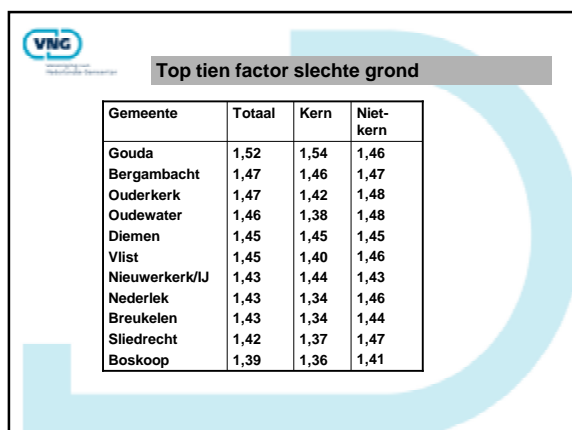
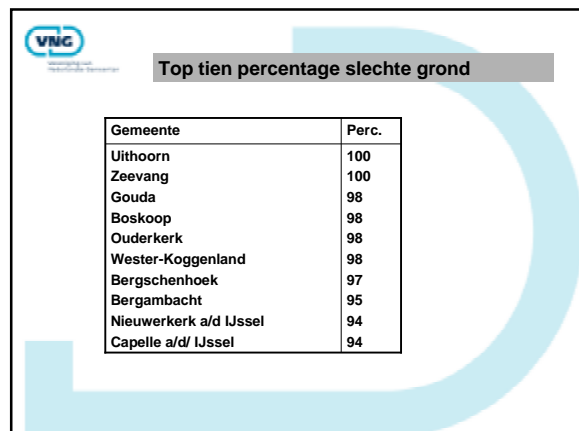
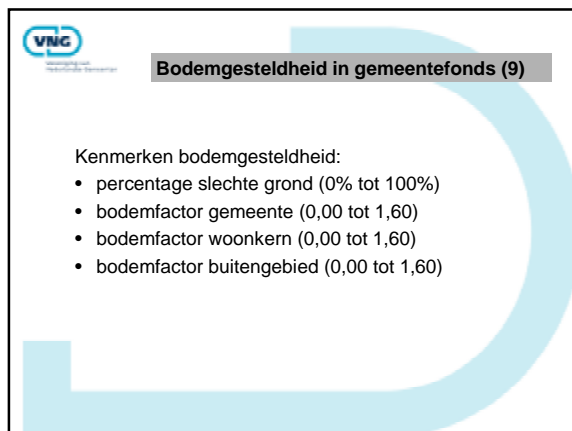
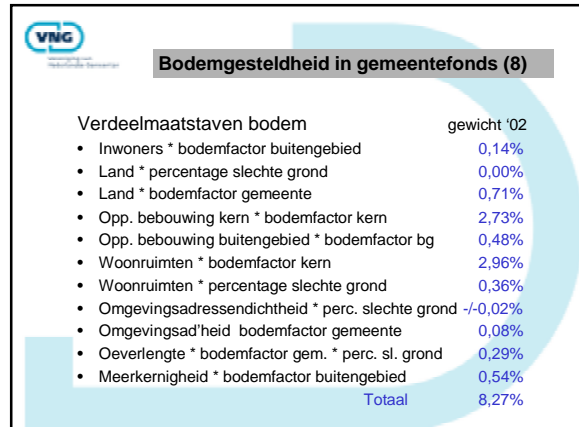
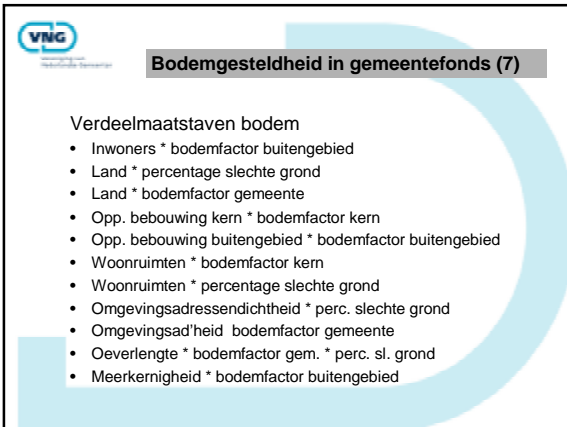
- FVW 1997: oud regime blijft voorlopig in stand
- M.i.v. 2001 nieuwe criteria met nieuwe meetregels
- Hermeting alle gemeenten gelijk
- Eenvoudiger definities
- Slechte grond in drie categorieën
 - Klei ca. 41% van totaal
 - Klei/veen ca. 53% van totaal
 - Veen ca. 6% van totaal

Bodemgesteldheid in gemeentefonds (6)

Met ingang van 2001 nieuwe criteria:

1. Slechte grond bestaat uit een vijf meter dik, aaneengesloten holoceen veen-, klei- of klei/veenpakket dat voorkomt binnen acht meter van het maaiveld
2. Binnen deze vijf meter mag in totaal 50 cm aan zandlaagjes voorkomen
3. Nadere onderverdeling in 3 categorieën slecht:
 - Veen: meer dan vier meter veen in de bovenste vijf meter slechte grond
 - Klei/veen: tussen 50 cm en vier meter veen in de bovenste vijf meter slechte grond
 - Klei: minder dan 50 cm veen in de bovenste 5 meter slechte grond

VNG
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Top tien totaal (2)

Gemeente	Totaal	Kern	Niet-kern	Perc.
Gouda	1,52	1,54	1,46	98%
Bergambacht	1,47	1,46	1,47	95%
Ouderkerk	1,47	1,42	1,48	98%
Oudewater	1,46	1,38	1,48	93%
Diemen	1,45	1,45	1,45	92%
Vlist	1,45	1,40	1,46	94%
Nieuwerkerk/IJ	1,43	1,44	1,43	94%
Nederlek	1,43	1,34	1,46	89%
Breukelen	1,43	1,34	1,44	79%
Sliedrecht	1,42	1,37	1,47	87%
Boskoop	1,39	1,36	1,41	98%
Nederland	1,06	1,08	1,05	15%

- VNG**
Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- ### Toekomst maatstaf bodemgesteldheid
- Discussie over de criteria zal *nooit* beëindigen
 - Onderzoeksrapporten stapelen zich op
 - Motie Hoekema: drooglegging meenemen?
 - Afwikking artikel 12-traject Gouda
 - Mogelijkheden tot kostenbesparingen
 - Positie VNG

- VNG**
Vereniging van Nederlandse Gemeenten
- ### Investering wegen in gemeentebegroting
- Besluit Begroting en Verantwoording BBV: wegen vertegenwoordigen geen economische waarde, daarom investeringen in wegen niet activeren, tenzij.....
 - Duale begroting: verplichte paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
 - Paragraaf idealiter: gebaseerd op gedegen investerings- en onderhoudsplannen
 - Plannen periodiek tegen het licht houden (minimaal om de vijf jaar); aandacht voor planning en control
 - Verschil tussen leven en de leer